

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
Bursy Szkół Artystycznych w Opolu
na rok szkolny 2025/2026

I. Źródła planowania.

Wnioski (rekomendacje) wynikające z nadzoru w roku szkolnym 2024/2025

1. Kontrolowanie osób notorycznie lekceważących obowiązek korzystania elektronicznych kart wejściowych i stołówekowych. Imienne wpisywanie tych osób na listę, która znajduje się na portierni niewiele wnosi do poprawy sytuacji.
2. Kontynuowanie systemu odgórniego składania przez rodziców zezwoleń na wyjazdy (wycieczki, koncerty, próby orkiestry).
3. Kontynuowanie systemu sprawdzania czystości w pokojach przed wyjazdem młodzieży na weekend do domów.
4. Wprowadzenie dopołudniowych kontroli czystości.
5. Opracowanie planu wycieczek miejskich w celu rozwijania pasji, zainteresowań oraz integracji grupy.
6. Kontynuowanie wyjścia na basen.
7. Opracowanie i wydanie „Przepisnika” w ramach działalności Klubu Obrońców Prawa do Smaku.
8. Zorganizowanie szkolenie w zakresie odpowiedzialności prawnej wychowawców burs i internatów.
9. Organizowanie cyklicznych wyjść na kręgle oraz Stand Up.
10. Kontrolowanie przestrzeganie zakazu używania telefonów komórkowych w czasie spożywania posiłków.
11. Przestrzeganie zakazu pozostawia instrumentów muzycznych w holu i klubie.
12. Skutecznie rozwiązywanie problemu z egzekwowaniem obowiązków wychowanków w zakresie regularnego utrzymywania porządku w pokojach i łazienkach.
13. Reagowanie w przypadku nieregularnego nieuczestniczenia wychowanków w zajęciach szkolnych z różnych powodów, najczęściej wynikających z chwilowej niedyspozycji zdrowotnej, faktycznej lub udawanej.
14. Wprowadzenie do oferty zajęć z technik relaksacyjnych.
15. Kontynuowanie współpracy psychologa z wychowawcami poszczególnych grup wychowawczych Bursy, co pozwala na wdrażanie odpowiednich form pomocy oraz działań w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej oferowanych przez Bursę.
16. Przeprowadzenie na początku roku szkolnego 2025/2026 „rozpoznania” wśród wychowanków, mającego na celu określenie ich potrzeb oraz zainteresowań w zakresie zajęć psychologicznych. Celem działania będzie zdiagnozowanie potrzeb wychowanków w zakresie wsparcia psychologicznego, zrozumienie ich oczekiwań względem zajęć psychoedukacyjnych oraz określenie obszarów, które wymagają szczególnej uwagi.
17. Rozpoznanie możliwości udziału młodzieży zamieszkującej w Bursie w różnych formach wolontariatu poprzez nawiązanie kontaktu i/lub współpracy z fundacjami, stowarzyszeniami lub organizacjami, które w swojej działalności oferują możliwość niesienia pomocy w formie wolontariatu.

Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2025/2026

1. Współpraca między nauczycielami przedmiotów artystycznych a nauczycielami przedmiotów ogólnokształcących w szkołach artystycznych oraz wychowawcami burs.
2. Profilaktyka zdrowia fizycznego uczniów szkół artystycznych
3. Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zachowań ryzykownych wśród uczniów szkół artystycznych

Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń bursy

Diagnoza została oparta na analizie wyników ewaluacji wewnętrznej z roku szkolnego 2024/2025 oraz potrzeb wychowanków (wywiady z wychowaniem), analizie dokumentacji dotyczącej informacji o stanie zdrowia wychowanka, obserwacji ich funkcjonowania na terenie bursy oraz analizie ankiety w zakresie czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Analiza posiadanych informacji pozwoliła na wyłonienie istotnych czynników ryzyka występujących w bursie, którymi są:

- 1) przemoc fizyczna i/lub psychiczna w domu
- 2) Internet i zjawisko cyberprzemocy
- 3) spożywanie alkoholu
- 4) zażywanie narkotyków/dopalaczy
- 5) palenie papierosów/e-papierosów

Do czynników chroniących wychowanków przed wymienionymi wyżej problemami zaliczyć można:

- 1) poczucie bezpieczeństwa w placówce
- 2) pomoc udzielana przez wychowawców i psychologa
- 3) bezpieczeństwo i wsparcie w rodzinie
- 4) poczucie przynależności i akceptacji grupy rówieśniczej
- 5) rozwój własnych zainteresowań

Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń bursy pozwoliła na określenie zadań, które należy realizować w bieżącym roku szkolnym:

- 1) Rozwijania kompetencji społecznych, zwłaszcza w grupie nowych wychowanków z różnymi zaburzeniami zdrowia.
- 2) Tworzenie programów profilaktycznych zintegrowanych z programem wychowawczym.
- 3) Budowanie świadomości i relacji społecznych młodzieży poza internetową rzeczywistością.
- 4) Profilaktyka uzależnień (od substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych)
- 5) Promowanie postaw prozdrowotnych.
- 6) Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb indywidualnych uczniów.
- 7) Diagnozowanie i rozwiązywanie indywidualnych problemów wychowawczych uczniów.
- 8) Reagowanie na konkretne zdarzenia w bursie lub w jej otoczeniu.
- 9) Angażowanie młodzieży w życie bursy i promowanie idei samorządności.
- 10) Utrzymywanie kontaktu i zapewnienie sprawnego przepływu informacji między wychowawcami a rodzicami.

II. PLAN DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z DIAGNOZY SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ

Program wychowawczo - profilaktyczny jest zestawieniem działań mają na celu wsparcie rozwoju uczniów, kształtowanie pozytywnych postaw i rozwiązywanie zidentyfikowanych problemów. Plan oparty na potrzebach wychowanków i tworzony we współpracy nauczycieli, rodziców i uczniów, Kluczowe elementy to działania edukacyjne, wspieranie rozwoju emocjonalnego i społecznego, promocja zdrowego stylu życia oraz organizacja efektywnego czasu wolnego.

Program rozwija działania ukierunkowane na rozwój emocjonalny, społeczny i intelektualny, obejmujące kształtowanie pozytywnych postaw takich jak uczciwość, odpowiedzialność i wytrwałość.

Cel główny:

Zaprojektowanie i wdrożenie spersonalizowanych działań, które odpowiadają na konkretne potrzeby i zagrożenia zidentyfikowane w placówce na rzecz wsparcia wszechstronnego rozwoju ucznia, tak aby stał się osobą odpowiedzialną, samodzielną i przygotowaną do funkcjonowania w społeczeństwie, a także ochrona przed zagrożeniami i kształtowanie pozytywnych postaw.

Cele szczegółowe:

1. Obszar rozwoju intelektualnego:

- 1) Wspieranie ucznia w kształtowaniu osobowości, rozwijaniu talentów i umiejętności, odkrywaniu własnego potencjału oraz nauce rozpoznawania i wyrażania emocji.
- 2) Zapewnienie odpowiedniej pomocy uczniom, którzy jej potrzebują, a także wspieranie zdolnych uczniów.
- 3) Zwiększenie świadomości wychowanków na temat korzyści płynących z aktywnego udziału w życiu społecznym bursy.
- 4) Sprzyjanie twórczemu myśleniu poprzez tworzenie inspirującego i bezpiecznego środowiska, w którym uczniowie mogą swobodnie wyrażać i rozwijać swoje pomysły.

2. Obszar rozwoju społecznego:

- 1) Kształtowanie w uczniach przekonania, że mają realny wpływ na swoje życie i otoczenie, a podejmowane przez nich decyzje mają konkretne konsekwencje.
- 2) Rozwijanie umiejętności pracy w grupie, negocjacji i skutecznej komunikacji podczas wspólnych działań i zabaw.
- 3) Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm i zasad zachowania w bursie
- 4) Utrzymanie bezpiecznego i spokojnego środowiska, wolnego od agresji i cyberprzemocy.
- 5) Rozumienie i respektowanie zasad przygotowania młodzieży do życia w społeczności i uczy odpowiedzialności.

3. Obszar rozwoju fizycznego

- 1) Kształtowanie nawyków związanych ze zdrowiem i aktywnością fizyczną
- 2) Kreowanie aktywności fizycznej jako konstruktywnej formy dbania o zdrowie psychiczne i fizyczne, w tym redukcję stresu.
- 3) Profilaktyka działań w zakresie wpływ poszczególnych nawyków na zdrowie, w tym znaczenie odpowiedniej diety, regularnej aktywności fizycznej, higieny osobistej oraz snu.
- 4) Zwiększenie aktywności fizycznej wychowanków poprzez organizację różnych form zajęć sportowo-rekreacyjnych.
- 5) Zaoferowanie alternatywy dla pasywnego spędzania czasu przed ekranami, co jest istotne w kontekście powszechnego dostępu do technologii.

4. Obszar rozwoju emocjonalnego:

- 1) Rozpoznawanie i nazywanie własnych emocji oraz emocji innych osób,
- 2) Trening umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami
- 3) kształtowanie umiejętności budowania pozytywnych relacji społecznych poprzez efektywną komunikację i rozwiązywanie konfliktów
- 4) Poszerzenie wiedzy o sobie i wypracowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
- 5) Kształtowanie strategii radzenia sobie z intensywnymi i nieprzyjemnymi emocjami, takimi jak gniew czy lęk, w sposób konstruktywny i społecznie akceptowalny.

III. KULTYWOWANIE TRADYCJI BURSOWYCH

Kultywowanie tradycji bursowych odnosi się do pielęgnowania zwyczajów które tworzą wspólnotową kulturę w placówce. Jest to istotne narzędzie wychowawcze, które wspiera rozwój emocjonalny i społeczny mieszkańców.

Kalendarz imprez i uroczystości powinien wskazywać konkretne terminy poszczególnych działań i przedsięwzięć, co ułatwi ich racjonalne planowanie z uwzględnieniem innych zadań bursy oraz zaangażowania całej społeczności bursowej w ich realizację.

Kalendarz imprez i uroczystości obejmuje:

- 1) „Ognisko powitalne” (w tym „Pasowanie na mieszkańca bursy”),
- 2) „Zabawa integracyjna”
- 3) „Wybory Rady Młodzieżowej”,
- 4) „Andrzejki”,
- 5) „Mikołajki,
- 6) „Uroczysta kolacja Wigilijna”,
- 7) „Bal Karnawałowy”
- 8) „Pożegnanie absolwentów”,
- 9) „Ognisko pożegnalne”.

IV. FORMY I METODY REALIZACJI

Program będzie realizowany we wszystkich grupach. Opiekunowie poszczególnych grup opracowują plany pracy, w których określają formy realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych. Opracowanie strategii działań w grupie jest przeniesieniem zamierzeń zawartych w programie wychowawczo-profilaktycznym bursy na warunki grupy.

Adaptacji dokonuje się, podejmując następujące kroki:

- 1) diagnoza i rozpoznanie potrzeb rozwojowych grupy,
- 2) sformułowanie celów i zadań wychowawczych,
- 3) zdefiniowanie i skonkretyzowanie zadań dla danej grupy,
- 4) powierzenie indywidualnej odpowiedzialności za realizację zadań,
- 5) Przydzielenie ram czasowych dla realizacji poszczególnych zadań grupowych.

Zadania	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
1. Charakterystyka wychowanka z uwzględnieniem jego predyspozycji i oczekiwań: 1) rozmowy z rodzicami, wywiad z wychowankiem, 2) obserwacje, wywiady, ankiety, analiza dokumentacji dotyczącej wychowanków.	wrzesień	wychowawcy, psycholog
2. Zapewnienie wsparcia w procesie adaptacji nowych warunków 1) spotkanie integracyjne dla nowych wychowanków; 2) organizacja imprezy „Pasowania na mieszkańca bursy”. 3) budowanie klimatu akceptacji i wzajemnego szacunku w grupie, tak aby wszyscy czuli się częścią wspólnoty	Wrzesień, październik	wychowawcy, psycholog
3. Promowanie wiedzy o bezpieczeństwie własnym wychowanków: 1) Zapoznanie z procedurą ewakuacji w bursie. 2) Wdrażanie wychowanków do przestrzegania zasad bezpieczeństwa, przepisów BHP i ppoż. oraz współdziałania w grupie 3) Zapoznanie z regulaminem Bursy (konsekwencje nieprzestrzegania zasad i regulaminu, nagrody, porządek dnia, wyjścia poza bursę) ze szczególnym zwróceniem uwagi na prawa i obowiązki wychowanków	Wrzesień	wychowawcy
4. Realizacja projektu „Bezpieczna bursa”: 1) Całodobowy monitoring wewnętrzny i zewnętrzny, 2) Monitorowanie wejść i wyjść wychowanków oraz wyjazdów i przyjazdów wychowanków.	cały rok	wychowawcy

5. Prewencja zagrożeń i dbałość o bezpieczeństwo: 1) Pogadanki dotyczące problemu palenia papierosów, spożywania alkoholu, środków psychoaktywnych, agresji i autoagresji, 2) Diagnozowanie i zbieranie informacji o zagrożeniach i potrzebach wychowanków w zakresie działań profilaktycznych 3) Alternatywne formy działań profilaktycznych: ekspresja artystyczna, literacka, plastyczna, teatralna. 4) Zaproszenie do współpracy lokalne fundacje i stowarzyszenia działające w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych.	cały rok	wychowawcy, psycholog
6. Ochrona w cyberprzestrzeni: 1) Uświadamianie zagrożenia wynikającego z nadmiernego korzystania z gier komputerowych, cyberprzemoc, seksting, 2) Kampanie informacyjne dotyczące odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z Internetu i telefonii komórkowej, 3) Pedagogizacja rodziców, 4) Zwracanie uwagi na działanie mające na celu przeciwdziałaniu agresji słownej oraz cyberprzemocy w przestrzeni internetowej.	Cały rok szkolny	wychowawcy
7. Organizacja spotkań promujących zdrowy styl życia oraz zdrowie fizyczne i psychiczne jako najważniejsze wartości w życiu: 1) pogadanki, 2) konkursy, 3) spotkania z dietetykiem itp.) 4) tworzenie gazetek informacyjnych i biuletynów 5) działalność Klubu Obrońców Prawa do Smaku 6) nawiązanie współpracy z organizacjami pożytku publicznego w zakresie promocji zdrowych nawyków wśród młodzieży.	cały rok	psycholog wychowawcy
8. Nauka efektywnej komunikacji i budowania więzi w grupie.	raz w roku	wychowawcy
9. Pomoc wychowankom w przezwyciężaniu kryzysów życiowych i rozwojowych, w tym związanych z doświadczeniem przemocy, 10. Wspomaganie wychowanków w radzeniu sobie z trudnościami wynikającymi z przemocy rodzinnej, 11. Edukacja rodziców i opiekunów na temat kryzysów rozwojowych i życiowych dzieci, 12. Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do rodziców.	w ciągu całego roku	psycholog, wychowawcy
13. Kształtowanie postaw obywatelskich: 1) Poznanie historii i kultury miasta Opola, 2) Wycieczki do ważnych miejsc kulturowych miasta Opola np. muzea, teatr itp. 3) Organizowanie konkursów i uroczystości dotyczących obchodów świąt narodowych, 4) Promowanie działalności ekologicznej. 5) Udział w kampanii „Pamiętajmy o tych o których nikt już nie pamięta” (porządkowanie grobów)	w ciągu całego roku	dyrektor wychowawcy
14. Rozwijanie samorządności i odpowiedzialności: 1) Wybory demokratyczne samorządów grupowych i Rady Młodzieżowej, 2) Wzmacnianie partycypacji mieszkańców w działaniach samorządu,	w ciągu całego roku	Dyrektor, opiekun samorządu, wychowawcy

3) Włączanie młodzieży w podejmowanie decyzji i realizację ważnych zadań, 4) Tworzenie warunków do rozwijania dojrzałości i odpowiedzialności.		
---	--	--

V. ZAKRES WSPOMAGANIA RODZICÓW

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
System komunikacji bursa – rodzina	1. Ustalenie terminów i formy spotkań z rodzicami. 2. Zapoznanie rodziców z prawem wewnętrznym w bursie. 3. Utworzenie bazy kontaktów telefonicznych wychowawcy – rodzice. 4. Opracowanie indywidualnego modelu komunikacji z każdym rodzicem.
Wsparcie dla rodziców dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)	1. Informowanie o dostępnych formach wsparcia dla dziecka (spotkania z psychologiem, logopedą), 2. Pomoc przy kontaktach rodziców z poradnią psychologiczno – pedagogiczną, 3. Ułatwienie dostępu do pomocy. 4. Opracowanie bazy placówek na terenie miasta Opola w zakresie pomocy psychologicznej – prawnej 5. Udzielanie wskazówek dotyczących pomocy dziecku, 6. Opisanie dostępnych narzędzi i metod wsparcia.
Wsparcie zdrowotne i materialne.	1. Współpraca w zakresie ustalenia podstawowych potrzeb w zakresie zdrowia wychowanka. 2. Tworzenie Kopert Życia – narzędzia usprawniającego przepływ informacji o stanie zdrowia ucznia z szczególnymi potrzebami zdrowotnymi. 3. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy materialnej. 4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, fundacjami i instytucjami, które mogą udzielać pomocy materialnej 5. Zbiórki i akcje charytatywne.
Poszerzanie wiedzy i kompetencji wychowawczych.	1. Organizacja spotkań indywidualnych rodziców ze specjalistami (pedagog, psycholog, logopeda). 2. Wspieranie rozwoju kompetencji rodzicielskich. 3. Udzielanie rodzicom wsparcia edukacyjnego w kwestii wychowania np. artykułów, książek, programów 4. Pomoc w zdobywaniu wiedzy i umiejętności potrzebnych w wychowaniu.

VI. ZAKRES WSPOMAGANIA NAUCZYCIELI

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Podejmowanie działań w zakresie wychowania i profilaktyki	1. Zespołowe rozwiązywanie problemów wychowawczych. 2. Prowadzenie pracy wychowawczo-profilaktycznej w grupie wychowanków 3. Zapobieganie zachowaniom ryzykownym poprzez działania wychowawcze.

	4. Zapobieganie zachowaniom ryzykownym poprzez działania wychowawcze.
Pomoc nauczycielom wspierającym rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	1. Współdziałanie z poradnią psychologiczno-pedagogiczną na rzecz potrzeb wychowanków 2. Stworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń między nauczycielami, na przykład w ramach grupy wsparcia superwizji lub grupy Balinta. 3. Zapewnienie dostępu do baz danych placówek pomocowych oraz materiałów edukacyjnych,
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania i profilaktyki przy pracy z wychowankiem.	1. Doposażenie biblioteki wychowawców. 2. Organizowanie szkoleń na temat pracy z rodzicami dzieci o specjalnych potrzebach, na przykład dotyczących komunikacji, asertywności czy mediacji w konflikcie. 3. Zwiększenie dostępności do nowych technologii cyfrowych. 4. Opracowanie jasnych procedur współpracy z rodzicami, aby nauczyciel wiedział, jak postępować w różnych sytuacjach. 5. Zapewnienie nauczycielom dostępu do konsultacji psychologicznych, aby mogli radzić sobie z trudnościami i stresem związanym z pracą.

VIII. ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na podniesieniu efektywności pracy wychowawczej i profilaktycznej placówki. Systematyczna ocena umożliwi jest nie tylko sprawdzenie, czy zaplanowane działania przyniosły oczekiwane rezultaty, ale także ich udoskonalenie.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) monitorowanie postaw i zmian zachowań u wychowanków,
- 2) zapoznanie się z dokumentacją,
- 3) zbieranie opinii za pomocą ankiet, kwestionariuszy oraz rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi)
- 4) konsultacje z rodzicami
- 5) koordynacja działań i wymiana spostrzeżeń.
- 6) diagnoza przypadków.
- 7) Weryfikacja udzielanej pomocy/wsparcia i jej indywidualizacja.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie przez zespół ds. Ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji programu, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna.

Program został opracowany przez zespół:

1. Karolina Klatt – kierownik zespołu
2. Justyna Sutor-Kokowska – członek zespołu
3. Zuzanna Radlak – psycholog

Program wychowawczo-profilaktyczny został ustalony przez Radę Pedagogiczną w drodze uchwały nr 5/10/2025/26 z dnia 28.10.2025